

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt fredag den 2. oktober 2020

Sag 185/2019

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Thorkild Høyer)

I tidligere instanser er truffet afgørelse af Kujalleq Kredsret den 21. maj 2019 (607/2019) og Grønlands Landsret den 8. oktober 2019 (K 134/19).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Vibeke Rønne, Henrik Waaben og Jan Schans Christensen.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om stadfæstelse af Kujalleq Kredsrets beslutning af 21. maj 2019, således at T genindsættes til afsoning af Narsaq Kredsrets dom af 1. marts 1991, som stadfæstet af Grønlands Landsret den 22. april 1994.

T har nedlagt påstand om stadfæstelse af Grønlands Landsrets beslutning af 8. oktober 2019, således at han fortsætter prøveløsladelsen som bestemt ved Grønlands Landsrets beslutning af 18. december 2015 med tillæg af nærmere yderligere fastsatte vilkår.

Sagsfremstilling

Ved Narsaq Kredsrets dom af 1. marts 1991 blev T som 19-årig fundet skyldig i syv tilfælde af manddrab og ét forsøg på manddrab. Drabene og drabsforsøget fandt sted efter en nytårsfest i Narsaq i Grønland, mens T var påvirket af alkohol. Han blev dømt til anbringelse på ubestemt tid i en psykiatrisk ledet anstalt under Kriminalforsorgen i Danmark.

I april 1996 begyndte T at være på ledsagede udgange, og i juni 2000 begyndte han at være på uledsagede udgange.

T blev den 2. december 2002 udstationeret på Pensionen Kastanienborg, men blev den 20. maj 2003 tilbageført til Anstalten ved Herstedvester, da han havde overtrådt pensionens husorden ved at forlade stedet nogle gange om natten. Han blev igen udstationeret på pensionen i august 2003, men blev i januar 2004 taget i at ryge hash, hvorfor han blev tilbageført til Anstalten ved Herstedvester. I februar 2004 blev han udstationeret til pensionen, men blev i december 2004 igen tilbageført til Anstalten ved Herstedvester, fordi han havde aflagt en urinprøve, hvor der var fundet hash.

I maj 2005 genoptog han de uledsagede udgange, og i september 2006 blev han udstationeret til Pensionen Brøndbyhus, indtil han i december 2007 blev tilbageført til anstalten som følge af, at en urinprøve blev konstateret positiv for amfetamin.

I december 2007 genoptog han på ny de uledsagede udgange, og i februar 2008 blev han på ny udstationeret til Pensionen Brøndbyhus. I januar 2009 blev vilkårene for hans ophold på pensionen ændret fra fængselsvilkår til pensionsvilkår. Han fik i november 2009 endvidere tilladelse til at anskaffe sig en lejlighed og afvikle weekendudgange til lejligheden, hvilket han begyndte på i februar 2010, og efterfølgende blev han udstationeret i egen lejlighed.

I perioden 1994 til 2012 blev spørgsmålet om ændring af den idømte foranstaltning flere gange indbragt for de grønlandske domstole, som i alle tilfælde opretholdt foranstaltningen uændret.

Til brug for en ny prøvelse af spørgsmålet om ændring af foranstaltningen afgav en overlæge for Anstalten ved Herstedvester en udtalelse af 19. februar 2013, hvoraf bl.a. fremgår:

”Alkohol og euforiserende stoffer:

T drak første gang alkohol som 11 årig og påbegyndte et egentligt misbrug af både alkohol og hash omkring 14-15 års alderen. Dette fortsatte frem til anholdelsen som 18 årig. Selv indtagelse af små mængder alkohol gjorde ham aggressiv. T indtog ofte meget og stærk spiritus, hvilket medførte voldsomme slåskampe, primært med de andre unge mænd, men i sjældne tilfælde, og under stærk beruselse, også med kvinder. I for-

bindelse med betingede domme i 1988-89 har der været sanktion om behandling mod alkoholmisbrug, men dette har angiveligt aldrig været iværksat med begrundelsen, at T passede sin skolegang ”nogenlunde”. Alkoholmisbruget skal have været eskalerende i måneden op til den begåede kriminalitet. T røg hash, når det var tilgængeligt, hvilket dog var relativt sjældent i Narsaq, og han har endvidere haft et korterevarende misbrug af lighergas. Sidstnævnte stoppede han angiveligt selv efter en oplysningskampagne i skolen.

T fortsatte i en længere årrække sit hashmisbrug i Anstalten ved Herstedvester, i perioder massivt, men man har ikke observeret, at det skulle gøre ham aggressiv. Omkring 2004 påbegyndte T det dengang nystartede misbrugsbehandlingstilbud ved Qaqifik. Efter at have gennemført det halvandet år lange behandlingsforløb har T ikke haft tilbagefald til hashmisbrug. Han har dog en enkelt gang aflagt en positiv urinprøve (amfetamin), hvilket førte til tilbagekaldelsen af tilladelse til udstationering i et år. T har aldrig vedkendt sig at have taget amfetamin, men hævdede i stedet at han havde indtaget et (illegalt) flydende potensmiddel.

T har fået Antabus forud for samtlige afviklede udgange og kontinuerligt siden påbegyndelsen af indeværende udslusningsforløb og har ikke drukket alkohol siden anholdelsen i 1990. T har siden 2005 deltaget regelmæssigt i AA-møder, i perioder ugentligt. Han deltager fortsat men mindre hyppigt end tidligere. Han angiver at være afklaret med ikke at ville drikke alkohol igen, uanset om han får Antabus eller ej. Som begrundelse herfor anfører T, at han ikke synes om at have tømrermænd, hvilket han ikke vil udsætte sig selv for fremover. Adspurgt om tab af kontrol og aggressivitet svarer han afglidende med, at han ikke husker præcist, hvordan han reagerede på alkoholindtag, da han var ung.

...

Konklusion:

T har afsonet i Anstalten ved Herstedvester i perioden 1991 til 2009 uden at frembyde nævneværdige problemer, når der ses bort fra et længerevarende hashmisbrug. Han har gennemført misbrugsbehandling i perioden 2004 til 2006, hvorefter der ikke har været recidiv til misbrug. Udslusning er foregået siden 2002, men det har været nødvendigt med flere tilbageførsler på grund af overtrædelse af vilkår, hvorved forløbet tidsmæssigt er blevet langstrakt. Imidlertid har der ikke været uregelmæssigheder siden februar 2008, hvor T blev udstationeret til Pension Brøndbyhus, og siden februar 2010 har han boet i selvstændig bolig.

Siden efteråret 2009 har T månedligt givet fremmøde i anstalten og haft samtaler med fortrinsvis psykolog, men også psykiater, og han har overholdt alle aftaler. Ligeledes har han overholdt aftaler med pensionen.

T har snart afsonet i 23 år, heraf samlet ca. 18 år i Anstalten ved Herstedvester. I denne periode har T gennemgået en væsentlig personlighedsmæssig modning...

Sammenfattende må man konstatere, at T under den samlede udstationering har gennemgået en meget positiv udvikling, hvor han på trods af et usædvanlig langt afsoningsforløb i lukket statsfængsel og indsættelse som ganske ung har formået at etablere et godt og positivt liv i frihed.

På baggrund heraf finder man nu i anstalten at kunne anbefale en prøveløsladelse...”

Ved udtalelse af 25. juni 2013 tiltrådte Retslægerådet, at T blev prøveløsladt.

Ved dom af 22. juni 2015 besluttede Kujalleq Kredsret at prøveløslade T med en prøvetid på 4 år.

Prøveløsladelsen skete på betingelse af, at han overholdt følgende vilkår:

- ”- At han i prøvetiden undergiver sig tilsyn af Kriminalforsorgen,
- At han efterkommer Kriminalforsorgens nærmere bestemmelse om ophold og arbejde,
- At han i prøvetiden undergiver sig lægelig godkendt behandling mod misbrug af alkohol efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelse,
- At han, såfremt Kriminalforsorgen finder det nødvendigt, undergiver sig behandling mod misbrug af euforiserende stoffer efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelse,
- At han i prøvetiden, såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, undergiver sig psykiatrisk behandling efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelse samt
- At han ikke begår ny kriminalitet i prøvetiden.”

Ved beslutning af 18. december 2015 stadfæstede Grønlands Landsret beslutningen om prøveløsladelse med den ændring, at prøvetiden blev fastsat til 5 år.

Den 19. januar 2016 blev der etableret et tilsyn med T ved Kriminalforsorgen.

I februar 2018 blev det besluttet, at han skulle møde to gange om ugen, og at han en gang om ugen skulle have udleveret antabus.

Den 3. april 2018 blev han i forbindelse med pustning i alkoholmeter målt til at have en promille på 0,28. Han blev bedt om at møde igen senere samme dag, hvor han blev målt til en promille på 0,00 og derefter fik udleveret antabus. Det blev samme dag besluttet, at han igen skulle modtage antabus to gange ugentligt.

Den 12. april 2018 mødte han ikke til udlevering af antabus. Da tilsynsmyndigheden ikke kunne komme i telefonisk kontakt med ham, kørte tilsynsmyndigheden den efterfølgende dag

ud på hjemmebesøg, hvor han forklarede, at han havde drukket alkohol de sidste to dage. Ved hjemmebesøget pustede han en promille på 0,74.

Den 14. maj 2018 mødte han til udlevering af antabus, hvor han pustede en promille på 0,25.

I den efterfølgende periode mødte T stabilt til behandlingen.

Den 13. september 2018 pustede han i forbindelse med udlevering af antabus en promille på 0,14. Han oplyste, at han havde drukket 5-6 genstande dagen forinden i forbindelse med sin fødselsdag. Han erkendte, at der også havde været et par yderligere episoder, som Kriminalforsorgen i Glostrup ikke allerede kendte til, hvor han havde drukket.

Den 20. september 2018 blev T skriftligt meddelt en vilkårsindskærpelse.

Den 24. september 2018 udeblev han fra udlevering af antabus, men mødte senere samme dag efter lukketid og fik udleveret antabus, da en medarbejder tilfældigvis stadig var på arbejde.

Den 1. oktober 2018 udeblev han igen fra udlevering af antabus, men mødte den efterfølgende dag og fik udleveret antabus.

Efterfølgende mødte han stabilt til udlevering af antabus, indtil han den 25. oktober 2018 igen udeblev fra antabusudlevering, men dagen efter mødte han og fik udleveret antabus. Den 29. oktober 2018 udeblev han igen fra antabusudlevering, men mødte af sig selv dagen efter, hvor han fik udleveret antabus.

I begyndelsen af november 2018 erfarede Kriminalforsorgen i Glostrup, at T var blevet opsagt fra sit arbejde, da der havde været en længere periode med ustabil fremmøde, sene sygemeldinger, pjæk, samt at han to gange var mødt op i beruset tilstand.

Det blev derefter besluttet, at han den 26. november 2018 skulle flytte ind på Pension Brøndbyhus på pensionsvilkår. Da han mødte op på Pension Brøndbyhus den 26. november 2018 var han påvirket af alkohol, hvilket han selv oplyste, og han oplyste endvidere, at han havde drukket hen over weekenden. Han pustede en promille tæt på 2,00.

Af Kriminalforsorgen i Glostrups indberetning af 19. december 2018 til Direktoratet for Kriminalforsorgen om forløbet fra april 2018 og frem fremgår bl.a.:

”Der indstilles fra KiF Glostrups side dog kun til en advarsel, da T overholder alle andre vilkår for sin prøveløsladelse, og har gjort det siden han blev prøveløsladt. Derudover opleves T som samarbejdsvillig, og det vurderes, at han efter bedste evner forsøger at afholde sig fra at indtage alkohol.

...

Efter lægesamtale den 04.12.2018 er det besluttet at fastholde nuværende antabusdosis. I det øjeblik at T gør så gode fremskridt, at det ikke længere vurderes nødvendigt med ophold på pensionen Brøndbyhus, vil antabusbehandlingen blive [intensiveret] enten ved forøget dosis eller frekvens.

Af sagsakterne kan man se, at T blev meget voldelig og utilregnelig, når han drak alkohol. T's aktuelle manglende impulskontrol med hensyn til indtag af alkohol er derfor et afgørende problem, og ubetinget misbrugsbehandling og total afholdenhed med hensyn til alkohol må vurderes som væsentlig og afgørende for at risikoen for recidiv til personfarlig kriminalitet fortsat er lav.

Det skal atter understreges, at T aldrig har opført sig truende eller aggressiv under tilsynssamtalerne, og der har ingen verserende sager været siden prøveløsladelsen 18.12.2015.

På baggrund af ovenstående indberetter KiF Glostrup T med henblik på tildeling af en advarsel for overtrædelse af vilkåret om at undergive sig lægelig godkendt behandling mod misbrug af alkohol efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelser.”

Den 27. december 2018 gav politimesteren i Grønland en advarsel til T for at have overtrådt vilkårene for sin prøveløsladelse, idet han havde overtrådt vilkåret om at lade sig undergive lægelig godkendt behandling mod misbrug af alkohol. Det fremgik af advarslen, at hvis han overtrådte vilkårene igen, måtte han forvente, at sagen ville blive indbragt for retten med henblik på genindsættelse i forvaring.

Den 26. februar 2019 indberettede Kriminalforsorgen i Glostrup til Direktoratet for Kriminalforsorgen, at T burde fremstilles for retten, idet han ikke stabilt havde efterlevet politimesteren i Grønlands advarsel af 27. december 2018. Af indberetningen fremgik, at T den 31. december 2018 og den 6. januar 2019 fandtes påvirket af alkohol. Da han under en tilsynssamtale den 11. januar 2019 forklarede, at han først var blevet bekendt med advarslen den 7. januar

2019, blev der ikke skredet til indberetning fra tilsynsmyndighedens side vedrørende disse tilfælde. Den 10. februar 2019 pustede T imidlertid 0,46 i promille ved ankomst til pensionen.

Af Kriminalforsorgen i Glostrups indberetning af 26. februar 2019 fremgår bl.a.:

”Tilsynsmyndigheden foreholdte dette tilbagefald over for psykologen på Herstedvester, der havde haft de to samtaler med T. Psykologen opfordrede i samråd med Herstedvesters jurist til øjeblikkelig indberetning med henblik på genindsættelse til forvaring, idet de vurderede, at der er en ikke ubetydelig sikkerhedsrisiko, når T indtager alkohol i forhold til voldelig adfærd samt henset til T’s kriminalitet.

...

På baggrund af tre bevislige indtag af alkohol, hvoraf seneste er hændt efter Politimesteren i Grønlands advarsel var T bekendt, indberettes han hermed for vilkårsovertrædelse med henblik på genindsættelse.”

Den 8. marts 2019 indberettede Direktoratet for Kriminalforsorgen til politimesteren i Grønland, at T igen havde overtrådt vilkårene for sin prøveløsladelse. Af indberetningen fremgik bl.a.:

”Direktoratet skal bemærke, at det fremgår af Politimesteren i Grønlands advarsel af 27. december 2018 for vilkårsovertrædelse, at overtrædelsen er mindre alvorlig og enkeltstående. Kriminalforsorgen er jf. også den nævnte indstilling til direktoratet, hvor det anføres, at der efter Herstedvester Fængsels vurdering er en ikke ubetydelig sikkerhedsrisiko, når T indtager alkohol i forhold til voldelig adfærd samt henset til hans kriminalitet, ikke enig i, at overtrædelse af prøveløsladelsesvilkår ved alkoholindtagelse er mindre alvorlig. Vi er heller ikke enige i, at der var tale om en enkeltstående overtrædelse. Af indberetningen til politimesteren fremgik det, at der var tale om gentagne fortsatte overtrædelser.

Direktoratet finder herefter, at pågældende må gensættes til anbringelse efter Grønlands Landsrets dom af 12. april 1994.”

Ved kendelse af 13. marts 2019 besluttede Retten i Glostrup, at T skulle varetægtsfængsles.

T blev derefter overført til Herstedvester Fængsel (tidligere Anstalten ved Herstedvester).

Ved beslutning af 21. maj 2019 bestemte Kujalleq Kredsret, at T skulle genindsættes til afsoning af Narsaq Kredsrets dom af 1. marts 1991. Af rettens begrundelse fremgår bl.a.:

”Retten lagde vægt på, at domfældte T har erkendt at have overtrådt vilkår om alkoholindtagelse under prøveløsladelsen samtidig at have røget hash, trods han indtog antabus 2 gange ugentligt.

Domfældte har ved indskrivning på pensionen 26. november 2018 mødt med en promille på 2,00.

Trods domfældte fik tildelt en advarsel fra Politimesteren i Glostrup den 28. december 2018, har domfældte gentagne gange overtrådt vilkår og indtaget alkohol, som nytårsafensdag med en promille på 0,12. Den 6. januar 2019 med en promille på 0,76 samt den 10. februar 2019 med en promille på 0,46, hvor han dagen forinden også havde indtaget alkohol.

Retten har lagt vægt på Direktoratet for Kriminalforsorgens indberetning af 8. marts 2019...

Retten finder hermed, at det ikke er forsvarligt, og at domfældte må tage ansvar for sin handling og tage konsekvensen, at domfældte på nuværende tidspunkt fortsat skal være under prøveløsladelse, idet domfældte fuldt ud må udvise, at overholde prøveløsladelsesvilkårene fuldstændig.

Henset til sagens oplysninger, finder retten, at betingelserne for en genindsættelse til afsoning er opfyldt, jf. kriminallovens § 162, stk. 2, jf. § 150, stk. 2, nr. 3.”

T kærede kredsrettens beslutning til Grønlands Landsret, som ved beslutning af 8. oktober 2019 bestemte, at T skulle fortsætte prøveløsladelsen som bestemt ved Grønlands Landsrets beslutning af 18. december 2015, men med tillæg af følgende yderligere vilkår:

”At han i den resterende del af prøvetiden
- skal afholde sig fra at indtage og skaffe sig alkohol
- skal undergive sig psykologisk behandling.”

I beslutningen er gengivet en erklæring fra Herstedvester Fængsel af 17. juli 2019, som var afgivet til brug for behandlingen i landsretten, hvoraf bl.a. fremgår:

”Man vurderede, at der samlet set var tale om et prøveløsladelsesforløb, hvor den positive situation med stabilt arbejde og afholdenhed, som var grundlaget for, at man i 2013 anbefalede prøveløsladelse, var bortfaldet. Man lagde desuden vægt på, at der i T's historisk er beskrevet, at frustrations- og impuls kontrol nedsættes væsentligt ved alkoholindtag således, at der i den aktuelle situation med fortsat alkoholmisbrug kunne være en væsentlig risiko for recidiv til personfarlig kriminalitet.

T har opholdt sig i fængsel siden den 13. marts 2019. Han er ikke i samtaleforløb, men har tilbud om ad hoc samtaler. Det er almindelig praksis, at man behandlingsmæssigt er afventende i forhold til at igangsætte behandlingsforløb, når den indsattes status afso-

ningsmæssigt er uafklaret. Man afventer således afgørelse fra Landsretten. En mere uddybende og detaljeret erklæring med vurdering af T aktuelt, kan man på det foreliggende derfor ikke udfærdige.”

Af landsrettens begrundelse for, at T skulle fortsætte prøveløsladelsen, fremgår bl.a.:

”Efter Ts forklaring og sagens øvrige oplysninger er landsretten enig i kredsrettens afgørelse om, at T i flere tilfælde er udeblevet fra behandlingen med antabus, og at han derved har overtrådt vilkåret for prøveløsladelsen om, at han i prøvetiden skal undergive sig behandling mod misbrug af alkohol efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelse.

Landsretten bemærker i den forbindelse, at T ikke har haft pålæg om at afholde sig fra at misbruge eller indtage alkohol, jf. kriminallovens § 136. Da behandlingen mod misbrug af alkohol har bestået i pålæg om at indtage antabus, kan Ts forbrug af alkohol alene anses som en overtrædelse af prøveløsladelsesvilkårene, hvis indtagelsen har medført, at han ikke kunne indtage de doserede mængder antabus.

Det fremgår af sagen, at T har gennemført et succesfuldt udslusningsforløb, og at han i en længere periode efter prøveløsladelsen har overholdt alle prøveløsladelsesvilkår og haft en velstruktureret hverdag. Det fremgår endvidere af de afgivne vidneforklaringer, at han under prøveløsladelsen generelt har udvist samarbejdsvilje. Desuden er det oplyst i sagen, at T i de tilfælde, hvor han ikke er mødt til antabusbehandlingen på de fastlagte tidspunkter, selv er mødt op til behandlingen dagen efter, at han skulle være mødt.

Under disse omstændigheder finder landsretten, at overtrædelsen af prøveløsladelsesvilkårene ikke har en sådan grovhed, at overtrædelsen skal medføre genindsættelse. Da prøveløsladelsen i lange perioder har fungeret tilfredsstillende, finder landsretten, at T skal fortsætte prøveløsladelsen på de vilkår, der er bestemt ved Grønlands Landsrets beslutning af 18. december 2015. Som følge af vilkårsovertrædelsen finder landsretten endvidere, at det er nødvendigt at fastsætte to yderligere vilkår for prøveløsladelsen, jf. kriminallovens § 162, stk. 2, jf. § 150, stk. 2, nr. 2.

Efter sagens oplysninger, herunder Ts forklaring, må det lægges til grund, at fra det tidspunkt T begyndte at indtage alkohol, er hans forbrug gradvist vokset til et omfang, som han ikke fuldt ud er i stand til at kontrollere. Herefter, og henset til den psykologiske vurdering af, at alkoholpåvirkning giver en øget risiko for, at T kan få tilbagefald til personfarlig kriminalitet, finder landsretten, at T som yderligere vilkår skal pålægges at afholde sig fra at indtage og skaffe sig alkohol i den resterende del af prøvetiden, jf. kriminallovens § 136, nr. 2.

Efter Ts forklaring om, at psykologbehandling vil have stor betydning for, at han kan vende tilbage til en velfungerende hverdag, finder landsretten endvidere, at der skal fastsættes et yderligere pålæg om, at han i den resterende del af prøvetiden skal undergive sig psykologisk behandling, jf. kriminallovens § 135. Behandlingen bør foregå på grønlandsk, medmindre dette ikke er muligt.”

T blev efter Grønlands Landsrets beslutning løsladt fra Herstedvester Fængsel og tog derefter på eget initiativ ophold på Pensionen Brøndbyhus.

Ved Retten i Nykøbing Falsters dom af 21. oktober 2019 blev T fundet skyldig i at have kørt spirituskørsel den 19. januar 2019. Han blev idømt fængsel i 20 dage, som blev gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste, frakendelse af førerretten i tre år, samt konfiskation af bilen.

T flyttede den 1. januar 2020 hjem i den lejlighed, som han har haft siden juli 2011. Om den aktuelle overholdelse af de vilkår, som T er underlagt, fremgår af Kriminalforsorgen i Glostrups udtalelse af 4. februar 2020 bl.a.:

”T blev tilknyttet misbrugscentret NOVAVI Hvidovre efter løsladelsen, hvor han møder hver mandag og torsdag til udlevering af 400 mg. antabus, og derudover også går til samtaler ved misbrugsbehandler. Tilsynsmyndigheden fører kontrol hver 14. dage, og T har overholdt alle aftaler vedrørende sin behandling. Der har senest været kontakt med NOVAVI Hvidovre den 03.02.2020, hvor de oplyste, at han fortsat overholder sin behandling.

Vedrørende vilkåret om psykologbehandling blev der den 28.10.2019 rettet henvendelse til en statsautoriseret psykolog, der forstår grønlandsk og har stort kendskab til Grønland. Denne var indforstået med at indgå i samarbejde med tilsynsmyndigheden i forhold til, at det skulle være muligt at kontrollere, hvorvidt at T overholder deres aftalte. På grund af uklarhed omkring betalingen af psykologen, blev psykologforløbet først opstartet den 18.11.2019. T havde dog, forinden dette, været til en enkelt samtale ved en psykolog ved Herstedvester Fængsel den 06.11.2019, mens der afventedes afklaring på betalingsituationen.

T har siden overholdt samtalerne med psykologen, som foregår ca. hver 3. uge. Psykologen er på nuværende tidspunkt rejst til Grønland af en periode på 4 måneder, men det er med godkendelse af tilsynsmyndigheden aftalt, at T's psykologsamtaler i denne periode foregår telefonisk eller over Skype.

I forhold til overholdelse af vilkår om tilsyn har T siden løsladelsen overholdt alle tilsynssamtaler, hvor han møder hver 2.-3. uge. T er under samtalerne venlig og samarbejdsvillig. Han var i starten mærket af varetægten, men har gennem de seneste måneder fremstået mere glad og positiv. T giver udtryk for at være glad for tilsynssamtalerne, og den støtte han modtager gennem sin sagsbehandler i tilsynsmyndigheden.

T har fortsat sin mentor, som er bevilliget gennem tilsynsmyndigheden. De har siden løsladelsen mødtes hver søndag i T's lejlighed, hvor de spiller skak. Der har senest været fællesmøde med T og hans mentor den 30.01.2020. Mentor gav udtryk for, at T virker til at være inde i en god periode, og at T virker til at have mere overskud og være mere motiveret for forandring, end forud for varetægten. Mentor har ved sine ugentlige besøg i T's hjem ikke observeret, at der skulle være alkohol i hjemmet.

Slutteligt skal det bemærkes, at T har været omfattet af et samfundstjenestevilkår om afvikling af 40 timers samfundstjeneste i forbindelse med en betinget dom afsagt den 21.10.2019 ved Retten i Nykøbing F. Han afviklede de idømte samfundstjenestetimer til samfundstjenestestedets og tilsynsmyndighedens fulde tilfredshed.

Det er tilsynsmyndighedens vurdering, at T siden løsladelsen fra varetægt den 16.10.2019 har været samarbejdende i forhold til at overholde betingelserne for prøveløsladelse.”

Anbringender

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at T har overtrådt vilkåret om, at han i prøvetiden skal undergive sig behandling mod misbrug af alkohol, og at overtrædelsen er så alvorlig, at der skal ske genindsættelse, jf. kriminallovens § 150, stk. 2, nr. 3.

Den blotte alkoholnydelse eller et akut, isoleret alkoholmisbrug kan ikke i sig selv anses som en overtrædelse af et vilkår om behandling mod misbrug af alkohol, der medfører genindsættelse. Et vilkår om behandling mod misbrug af alkohol må dog indebære, at regelmæssigt alkoholindtag gennem en ikke helt kort periode må anses for en overtrædelse af vilkåret. En sådan forståelse af et vilkår om behandling mod misbrug af alkohol har desuden støtte i formålet med denne type vilkår, der bl.a. er at bekæmpe alkoholmisbrug som kriminalitetsfremmende faktor. Et vilkår om behandling mod misbrug af alkohol har således også et forebyggende element.

Alkoholindtagelse under prøveløsladelse, hvortil der er knyttet et vilkår om behandling mod misbrug af alkohol, skal på denne baggrund ikke alene bedømmes i forhold til, om indtagelsen medfører manglende deltagelse i misbrugsbehandlingen, sådan som det er forudsat af Grønlands Landsret. Derimod skal der i lyset af formålet med et vilkår om misbrugsbehandling efter kriminallovens § 135, stk. 1, nr. 1, samt bestemmelsens forarbejder og de tilsvarende danske forarbejder foretages en konkret vurdering af, om alkoholindtagelsen udgør en så væsentlig tilsidesættelse af misbrugsbehandlingen, at vilkåret må anses for overtrådt. I denne vurdering bør det navnlig inddrages, over hvor lang en periode, der er sket alkoholindtagelse, regelmæssigheden af alkoholindtagelsen i perioden, samt hvilken fare for ny kriminalitet, som alkoholindtagelsen har medført.

Bestemmelsen i kriminallovens § 135, stk. 1, nr. 1, har samme ordlyd som bestemmelsen i straffelovens § 57, nr. 4, der begge vedrører vilkår om behandling mod misbrug af alkohol. Disse to bestemmelser må derfor uden klare holdepunkter til støtte for det modsatte i al væsentlighed fortolkes ens. Der er derfor ikke grundlag for at anlægge en mere restriktiv fortolkning af et vilkår om behandling mod misbrug af alkohol, der er pålagt efter kriminalloven, end et tilsvarende vilkår pålagt efter straffeloven. Efter straffelovens § 57, nr. 3, er der mulighed for at meddele andre vilkår vedrørende alkohol end et vilkår om misbrugsbehandling, og kriminalloven adskiller sig på dette punkt ikke fra straffeloven på en sådan måde, at det giver grundlag for en anden fortolkning af bestemmelsen i kriminallovens § 135, stk. 1, nr. 1, end bestemmelsen i straffelovens § 57, nr. 4.

I den foreliggende sag blev T ved Grønlands Landsrets beslutning af 18. december 2015 prøveløsladt bl.a. med vilkår om behandling mod misbrug af alkohol.

T udeblev i perioden april til maj 2018 én gang fra udlevering af antabus og blev flere gange fundet påvirket af alkohol. Han fortalte dengang selv Kriminalforsorgen om yderligere episoder, hvor han havde drukket. Han blev igen i september 2018 fundet påvirket af alkohol, hvorefter han blev meddelt en vilkårsindskærpelse, herunder at yderligere overtrædelser kunne medføre, at han blev genindsat. Fra oktober til november 2018 udeblev han i flere tilfælde fra antabusbehandlingen. Han mødte i november 2018 op på Pensionen Brøndbyhus med en promille på næsten 2,00, og Kriminalforsorgen blev bekendt med, at han var blevet afskediget fra sit arbejde, fordi han bl.a. var mødt op i beruset tilstand. Han blev på denne baggrund i december 2018 meddelt en advarsel, herunder at yderligere overtrædelser af vilkåret kunne medføre, at han blev genindsat. På trods af advarslen var T i perioden januar til februar 2019 i hvert fald fire gange påvirket af alkohol, herunder i forbindelse med spirituskørslen den 19. januar 2019, hvor han havde en promille på over 2,00.

T har således utvivlsomt ved sine gentagne udeblivelser fra antabusbehandlingen overtrådt vilkåret om behandling mod misbrug af alkohol. Hans alkoholindtagelse i perioden fra april 2018 til februar 2019 udgør dog også en overtrædelse af vilkåret om behandling mod misbrug af alkohol. Der er således tale om gentagen alkoholindtagelse over en forholdsvis lang periode. Selv om der var et tidsrum fra maj til august 2018, hvor han ikke indtog alkohol, begyndte han igen i september 2018, hvilket i november 2018 greb om sig og førte til fyring fra hans

arbejde. Hans ophold på Pensionen Brøndbyhus hjalp ham formentlig til ikke at drikke i december 2018, men i januar og februar 2019 blev han igen fundet påvirket af alkohol

Periodens længde og det forhold, at T gentagne gange er vendt tilbage til alkoholen, taler for, at alkoholindtagelsen udgør en så væsentlig tilsidesættelse af misbrugsbehandlingen, at vilkåret må anses for overtrådt.

Det fremgår af de lægelige oplysninger, som blev indhentet i forbindelse med den oprindelige straffesag mod T, at han var påvirket af alkohol på gerningstidspunktet, og at alkoholindtagelse øger risikoen for, at han udviser voldelig adfærd. Det fremgår endvidere af Kriminalforsorgen i Glostrups indberetning af 26. februar 2019, at der ifølge en psykolog, som havde afholdt samtaler med T, var en ikke ubetydelig sikkerhedsrisiko, når han indtog alkohol.

Spørgsmålet om, hvordan en overtrædelse af andre vilkår for prøveløsladelse end ny lovovertrædelse skal sanktioneres, må afgøres efter kriminallovens § 150, stk. 2. Ud fra bestemmelsens opbygning og almindelige proportionalitetsbetragtninger må det overordnet set lægges til grund, at alvoren af vilkårsovertrædelsen er afgørende for, hvilken sanktion der anvendes, således at jo mere alvorlig en vilkårsovertrædelse, der er tale om, jo mere indgribende en sanktion kan der anvendes.

I mangel af aktuel praksis om anvendelsen af kriminallovens § 150, stk. 2, må der søges bidrag til fortolkningen af bestemmelsen i den praksis, som de danske administrative myndigheder anlagde før lov nr. 319 af 13. juni 1973 trådte i kraft, hvor kravet om ”særlige omstændigheder” blev indført i straffelovens bestemmelse om genindsættelse ved anden vilkårsovertrædelse. Efter denne praksis indgik det i vurderingen af spørgsmålet om genindsættelse, hvilken grovhed vilkårsovertrædelsen havde, herunder hvilken betydning den måtte tillægges som kriminalitetsfremmende faktor, og om det måtte antages at være formålsløst at fortsætte efterforsorgsmæssige foranstaltninger.

Derudover kan der søges bidrag til fortolkningen af bestemmelsen i Kriminalforsorgens praksis efter den danske bestemmelse om anden vilkårsovertrædelse ved prøveløsladelse i straffelovens § 40, stk. 2. Straffelovens § 40, stk. 2, adskiller sig fra kriminallovens § 150, stk. 2, navnlig derved, at genindsættelse kun kan ske under særlige omstændigheder, således at be-

tingelserne for genindsættelse er mere restriktive efter straffeloven end efter kriminalloven. Denne forskel er imidlertid kun til gavn for den prøveløsladte og kan ikke stå i vejen for, at Kriminalforsorgens praksis efter straffelovens § 40, stk. 2, i et vist omfang kan inddrages i fortolkningen af kriminallovens § 150, stk. 2. Efter denne praksis er det – ligesom for så vidt angår de danske administrative myndigheders praksis før lov nr. 319 af 13. juni 1973 – af væsentlig betydning for spørgsmålet om anvendelse af genindsættelse, om der i forbindelse med vilkårsovertrædelsen kan påvises en konkret nærliggende risiko for tilbagefald til ny kriminalitet. Denne forståelse stemmer overens med Vestre Landsrets kendelse af 24. august 2007 (TfK 2007.782), hvor der var en klar sammenhæng mellem den prøveløsladtes alkoholindtag og den alvorlige kriminalitet, han var dømt for, og hvor landsretten på denne baggrund anså den prøveløsladtes manglende overholdelse af vilkåret om alkoholbehandling – trods flere indskærper – for særlig alvorlig, hvorfor der var grundlag for genindsættelse.

Kriminallovens § 150, stk. 2, må på denne baggrund forstås således, at alvoren af vilkårsovertrædelsen er afgørende for, hvilken sanktion der skal anvendes ved andre vilkårsovertrædelser. I forbindelse med denne vurdering må der i lyset af den relevante praksis navnlig ses på, hvilken risiko for ny kriminalitet, som har været forbundet med overtrædelsen. Derudover har det også betydning, om andre forsorgsmæssige foranstaltninger må anses for formålsløse.

For så vidt angår spørgsmålet, om Ts overtrædelse af vilkåret om behandling mod misbrug af alkohol kan betragtes som så alvorlig, at der er grundlag for at bestemme, at han genindsættes, jf. kriminallovens § 150, stk. 3, nr. 3, er det af afgørende betydning, om overtrædelsen af vilkåret har medført en nærliggende risiko for ny kriminalitet.

T var påvirket af alkohol på gerningstidspunktet, hvor han inden for kort tid med en salonrifel dræbte syv personer og forsøgte at dræbe en ottende. Derudover viser de lægelige oplysninger i sagen, at alkoholindtagelse øger risikoen for, at han udviser voldelig adfærd, hvilket også fremgår af den seneste vurdering fra en psykolog ved Herstedvester Fængsel. Når dette sammenholdes med antallet af gange, hvor T i perioden fra april 2018 til februar 2019 har indtaget alkohol og er udeblevet fra antabusbehandling, må det lægges til grund, at vilkårsovertrædelsen har medført nærliggende risiko for ny kriminalitet. Hertil kommer, at Kriminalforsorgen i Glostrup har forsøgt at bringe vilkårsovertrædelserne til ophør f.eks. ved at placere

T på pensionen Brøndbyhus og tilbyde ham psykologhjælp, hvilket imidlertid viste sig ikke at være tilstrækkeligt til at bringe vilkårsovertrædelsen til ophør. Endelig må det også tillægges vægt, at T to gange med nogle måneders mellemrum er blevet advaret om, at yderligere vilkårsovertrædelser kunne medføre, at han blev genindsat.

Ts vilkårsovertrædelser har en sådan alvor, at der er grundlag for at træffe bestemmelse om genindsættelse efter kriminallovens § 150, stk. 2, nr. 3, idet der ikke kan være tvivl om, at alkoholindtagelsen og udeblivelsen fra antabusbehandlingen har medført nærliggende risiko for ny kriminalitet, ligesom andre foranstaltninger ikke har kunnet stoppe vilkårsovertrædelserne, som han desuden er blevet advaret om konsekvenserne af. Det kan ikke ændre herpå, at T efter prøveløsladelsen i oktober 2019 ikke har overtrådt vilkårene for prøveløsladelsen og samarbejdet omkring overholdelsen af dem.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 9. juli 2019 i sagen Tim Henrik Bruun Hansen mod Danmark (sag nr. 51072/15) adskiller sig markant fra den foreliggende sag, som ikke på nogen måde har karakter af en ”deadlock”-situation. Ts udslusningsforløb har således i al væsentlighed været kendetegnet ved et godt samarbejde mellem ham og myndighederne, herunder det sundhedsfaglige personale ved Herstedvester Fængsel. Det kan derfor ikke i medfør af artikel 5, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, anses for en betingelse for genindsættelse af T, at der indhentes en ny ekstern udtalelse.

I Menneskerettighedsdomstolens dom af 17. februar 2014 i sagen H.W. mod Tyskland (sag nr. 17167/11) udtalte Domstolen, at der i forbindelse med domstolens stillingtagen til prøveløsladelse som udgangspunkt skal indhentes en ny udtalelse, hvis den eksisterende er mere end 12,5 år gammel. I den foreliggende sag er de mest omfattende undersøgelser af T relativt gamle. Der er imidlertid under hele Ts ophold på Herstedvester Fængsel og under udslusningsforløbet med regelmæssige mellemrum blevet udarbejdet lægelige udtalelser om ham.

De nyeste undersøgelser er udtalelse af 19. februar 2013 afgivet af overlæge Camilla Bock samt Retslægerådets udtalelse af 25. juni 2013, som begge indgik i grundlaget for beslutningen om prøveløsladelse i juni 2015. Navnlig udtalelsen fra overlæge Camilla Bock indeholder en udførlig beskrivelse og vurdering af T, herunder af hans forhold til alkohol, og denne beskrivelse dannede baggrund for overlægens indstilling om prøveløsladelse bl.a. med vilkår om

fortsat behandling mod misbrug af alkohol. Behandlingen mod misbrug af alkohol må derfor anses for at være en forudsætning for den samlede vurdering af, at det var sikkerhedsforsvarligt at prøveløslade T.

Der har selvsagt ikke været indhentet udtalelser i den periode, hvor Ts prøveløsladelse fungerede godt. Da han i en længere periode i flere tilfælde havde drukket alkohol, anmodede Direktoratet for Kriminalforsorgen om indbringelse for retten af spørgsmålet om genindsættelse, og denne indberetning var foranlediget af en vurdering foretaget af en psykolog ved Herstedvester Fængsel, som kort forinden havde haft to samtaler med T. Selv om psykologens vurdering af Ts farlighed i et vist omfang var baseret på ældre undersøgelser, var den således også baseret på aktuelle samtaler med ham.

Derudover adskiller EMD's domme i sagen H.W. mod Tyskland og i sagen Tim Henrik Bruun Hansen mod Danmark sig yderligere fra den foreliggende sag på den måde, at T har været prøveløsladt i flere år, men hvor myndighederne har kunne konstatere, at han gentagne gange ikke har overholdt et vilkår for prøveløsladelsen, der må anses for fastsat bl.a. af hensyn til at mindske farligheden ved løsladelsen. I en sådan situation har det formodningen for sig, at overtrædelsen af vilkåret indebærer en sikkerhedsrisiko, hvorfor kravene til grundlaget for farlighedsvurderingen ikke kan være det samme som i sagen H.W. mod Tyskland.

Dertil kommer, at i en sådan situation, som forelå i sagen H.W. mod Tyskland, hvor den forvaringsdømte fortsat var frihedsberøvet og ikke prøveløsladt, var der tilstrækkelig tid og gode muligheder for at gennemføre en mere omfattende undersøgelse af den pågældende. I den foreliggende sag var T derimod prøveløsladt og kunne bevæge sig frit, og når dette sammenholdes med, at myndighederne kunne konstatere en sikkerhedsrisiko ved hans gentagne indtag af alkohol, var der behov for at reagere hurtigt, og det ville i en sådan situation ikke have været forsvarligt at afvente udarbejdelsen af en større undersøgelse af T som f.eks. en supplerende mentalundersøgelse, da en sådan ikke ville kunne gennemføres inden for kort tid.

Artikel 5, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, kan derfor ikke føre til, at der burde være udarbejdet yderligere og mere omfattende undersøgelser af T, inden der blev truffet beslutning om genindsættelse.

T har anført navnlig, at han ubestridt, og som erkendt af ham, har indtaget alkohol og hash ved flere lejligheder.

Hans meget alvorlige kriminalitet blev begået da han var 19 år gammel, og han er nu 49 år, og han har ikke siden begået nogen form for voldshandling.

Den seneste mentalobservation er foretaget i 1993, og der er ikke siden foretaget anerkendte undersøgelser af hans mulige aggressivitetniveau. Han har i en meget lang årrække haft et fast arbejde, og dette mistede han, fordi han ikke kunne følge med et øget krav om arbejdstempo og gik ned med stress.

Han har desuden inden for en meget kort årrække mistet en række betydningsfulde nøglepersoner, herunder sin far. Disse traumatiske begivenheder har han først nu efter landsrettens fastholdelse af prøveløsladelsen fået hjælp til at bearbejde og med betydelig effekt.

Ved hans prøveløsladelse blev der – på trods af, at der er hjemmel hertil i kriminallovens § 136, nr. 1 og 2 – ikke fastsat vilkår om at afholde sig fra misbrug af alkohol, narkotika eller lignende stoffer, og fra at indtage eller skaffe sig alkohol.

Spørgsmålet om genindsættelse over for fortsat prøveløsladelse er at sammenligne med idømmelse af straf og kræver derfor en klar hjemmel. Det følger imidlertid af såvel den grønlandske kriminallovs § 1 og den danske straffelovs § 1, at der ikke kan idømmes en straf uden hjemmel i lov.

Landsrettens konstatering af, at han ikke har haft pålæg om at afholde sig fra at misbruge eller indtage alkohol, jf. kriminallovens § 136, er korrekt. Et sådant pålæg kunne være fastsat ved prøveløsladelsen, men blev det ikke.

Som anført af landsretten, har overtrædelsen af prøveløsladelsesvilkårene ikke haft en sådan grovhed, at overtrædelsen skal medføre genindsættelse. Dette skal sammenholdes med det faktum, at han i mere end 30 år ikke har foretaget en eneste voldelig handling, men tværtimod har demonstreret, at han behersker aggressionskontrol, også under svære og traumatiske forhold for ham. Hertil kommer, at han ikke førend den seneste løsladelse har fået relevant bi-

stand i forbindelse med en række traumatiske forhold som stress på arbejdet og tab af arbejdet, samt flere dødsfald af ham nærtstående personer, herunder hans far.

Spørgsmålet om risikoen for recidiv er bedømt på historikken og ikke på en konkret og aktuel undersøgelse af ham. Dette skal sammenholdes med den kendsgerning, at der siden 1993 ikke er foretaget en egentlig mentalobservation, og det til trods for, at han i mere end 30 år ikke har foretaget nogen voldelig handling. Det må med rimelighed antages, at han gennem de mere end 30 år har udviklet sig, siden han som 19-årig begik sin alvorlige kriminalitet. Det må desuden antages, at der ikke er en nærliggende risiko for ny voldskriminalitet, hvilket det gode forløb efter landsrettens beslutning af 8. oktober 2019 også underbygger.

Der burde som det mindste have været foretaget en grundig undersøgelse af dette, eventuelt ved en supplerende mentalundersøgelse, jf. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 9. juli 2019 i sagen Tim Henrik Bruun Hansen mod Danmark (sag nr. 51072/15).

Kravet om, at der i forbindelse med vilkårsovertrædelsen kan påvises en konkret nærliggende risiko for tilbagefald til ny kriminalitet er ikke opfyldt i den foreliggende sag. Vestre Landsrets kendelse af 24. august 2007 (TfK 2007.782) er ikke sammenlignelig med den foreliggende sag, idet der i denne sag skete en vilkårsovertrædelse kort tid efter en prøveløsladelse, hvilket ikke er tilfældet i den foreliggende sag.

En genindsættelse til tidsubestemt forvaring er det tænkeligt mest omfattende indgreb, og en genindsættelse vil ikke være proportional med overtrædelserne. En genindsættelse i tidsubestemt forvaring vil derfor indebære en overtrædelse af artikel 5, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Han er nu under relevant behandling på flere fronter. Han har en mentor, han går i misbrugsbehandling, han har regelmæssige samtaler med Kriminalforsorgen, han går til psykologbehandling og får bearbejdet sin fars og nære venners dødsfald samt sit tab af arbejdsplads, og han er ved at få etableret et uddannelsesforløb som tømrer. Han får nu relevant støtte, som samtidig indebærer, at der om nødvendigt kan skrives hurtigt ind, såfremt han ikke fremover overholder vilkårene. Der er derfor opbygget et tæt netværk omkring ham, som støtter ham, og som hurtigt kan reagere ved mulige vilkårsovertrædelser.

Det fremgår af en erklæring af 4. februar 2020 fra Kriminalforsorgen i Glostrup bl.a., at han siden løsladelsen har overholdt alle tilsynssamtaler, hvor han møder hver 2.-3. uge, og at han under samtalerne er venlig og samarbejdsvillig. Det fremgår endvidere bl.a., at han fortsat har sin mentor, og at mentoren har givet udtryk for, at han virker til at være inde i en god periode, og at han virker til at have mere overskud og være mere motiveret for forandring end forud for varetægten. Mentoren har ved sine ugentlige besøg i hans hjem ikke observeret, at der skulle være alkohol i hjemmet. Det fremgår endvidere bl.a., at han har været omfattet af et samfundstjenestevilkår om afvikling af samfundstjeneste i forbindelse med en betinget dom afsagt den 21. oktober 2019 ved Retten i Nykøbing Falster, og at han afviklede den idømte samfundstjeneste til samfundstjenestestedets og tilsynsmyndighedens fulde tilfredshed. Endelig fremgår det, at det er tilsynsmyndighedens vurdering, at han siden løsladelsen fra varetægt den 16. oktober 2019 har været samarbejdende i forhold til at overholde betingelserne for prøveløsladelse.

Erklæringen fra februar 2020 fra Kriminalforsorgen i Glostrup underbygger ikke, at der er tale om en væsentlig konkret recidivrisiko til voldelig kriminalitet.

Hverken udtalelsen af 19. februar 2013 afgivet af en overlæge eller udtalelsen af 25. juni 2013 afgivet af Retslægerådet henviser til, at han skulle have en aktuel og konkret voldsparathed. En sådan aktuel og konkret voldsparathed må være en forudsætning for at iværksætte et så omfattende indgreb som en genindsættelse, og dette foreligger ikke i den foreliggende sag.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om T skal fortsætte sin prøveløsladelse eller om han skal genindsættes til afsoning af Narsaq Kredsrets dom af 1. marts 1991.

Efter § 149, stk. 4, i kriminallov for Grønland, kan der som vilkår for prøveløsladelsen fastsættes samme bestemmelser som i en dom til tilsyn, jf. §§ 133-136. Efter lovens § 135 kan det bl.a. fastsættes som vilkår, at den dømte undergiver sig afvænningsbehandling for misbrug af alkohol, og efter § 136 kan det fastsættes som vilkår, at den dømte afholder sig fra misbrug af alkohol eller fra at indtage eller skaffe sig alkohol.

Det følger af kriminallovens § 150, stk. 2, at overtræder den prøveløsladte bestemmelser, der er fastsat efter § 149, stk. 4, indbringes sagen for retten, der kan træffe bestemmelse om genindsættelse.

Ved Narsaq Kredsrets dom af 1. marts 1991 blev T fundet skyldig i syv tilfælde af manddrab og ét forsøg på manddrab, som fandt sted, mens han var påvirket af alkohol.

I 1996 påbegyndte T et udslningsforløb, indtil han ved Kujalleq Kredsrets dom af 22. juni 2015 blev prøveløsladt på vilkår af bl.a., at han i prøvetiden skulle undergive sig lægelig godkendt behandling mod misbrug af alkohol efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelse. Han blev ikke pålagt vilkår om at afholde sig fra misbrug af alkohol eller fra at indtage eller skaffe sig alkohol. Prøvetiden blev fastsat til 4 år. Ved beslutning af 18. december 2015 stadfæstede Grønlands Landsrets beslutningen om prøveløsladelse med den ændring, at prøvetiden blev fastsat til 5 år.

I perioden fra april til november 2018 indtog T alkohol ved flere lejligheder, ligesom han flere gange udeblev fra udlevering af antabus. I september 2018 blev han skriftligt meddelt en vilkårsindskærpelse, og i december 2018 modtog han en advarsel fra politimesteren i Grønland om, at såfremt han overtrådte vilkårene igen, måtte han forvente, at sagen ville blive indbragt for retten med henblik på genindsættelse. I perioden fra december 2018 til februar 2019 indtog T flere gange igen alkohol, og ved Retten i Nykøbing Falsters dom af 21. oktober 2019 blev han fundet skyldig i at have kørt spirituskørsel den 19. januar 2019.

T har således i en periode på næsten et år haft en række tilbagefald, hvor han har indtaget alkohol, selv om han har været under behandling med antabus. På denne baggrund finder Højesteret, at der har været en sådan sammenhæng mellem alkoholindtagelsen og vilkåret om behandling mod misbrug af alkohol, at Ts samlede alkoholindtagelse må anses for at udgøre en overtrædelse af behandlingsvilkåret. T har derfor overtrådt vilkåret for prøveløsladelsen jf. Grønlands Landsrets beslutning af 18. december 2015.

Spørgsmålet er herefter, om overtrædelsen skal føre til genindsættelse.

Højesteret finder, at det i den forbindelse må tillægges afgørende betydning, om vilkårsovertrædelsen indebærer en konkret nærliggende risiko for ny kriminalitet, og om det oprindelige grundlag for prøveløsladelsen må anses for bortfaldet.

Det fremgår af Kriminalforsorgens indberetning af 26. februar 2019, at en psykolog på Anstalten ved Herstedvester har vurderet, at der er en "ikke ubetydelig sikkerhedsrisiko", når T indtager alkohol i forhold til voldelig adfærd samt henset til hans tidligere kriminalitet. Det fremgår endvidere af en udtalelse af 19. februar 2013 fra en overlæge hos Anstalten ved Herstedvester, at T som ung blev aggressiv af at drikke alkohol, og at alkoholmisbruget var eskaleret i måneden op til den begåede kriminalitet tilbage i 1990. Det fremgår endvidere, at T ikke siden anholdelsen i 1990 havde drukket alkohol, at han havde fået antabus forud for samtlige afviklede udgange, og at han var afklaret med ikke at ville drikke alkohol igen. Det fremgår desuden, at han siden 1991 har gennemgået en væsentlig personligheds-mæssig modning.

Ud fra de foreliggende oplysninger lægger Højesteret til grund, at selv om T har haft tilbagefald til alkohol, har hans indtagelse af alkohol ikke ført til voldelig adfærd, og han har ikke siden 1990 udvist voldelig adfærd, ligesom han har gennemgået en væsentlig personligheds-mæssig modning. På denne baggrund finder Højesteret, at Ts vilkårsovertrædelse ikke på det foreliggende grundlag bør føre til genindsættelse.

Højesteret stadfæster herefter Grønlands Landsrets beslutning.

Thi bestemmes:

Grønlands Landsrets beslutning af 8. oktober 2019 stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.